

आहवनीयात् पुनरावृत्त्या भविष्यतः शत्रून् प्रतिवध्नाति । य-
दुक्तं सूत्रकारेण “पूर्ववाडश्चो भवति” इति ॥

तदिदं विधत्ते । “न्याहवनीयो गार्हपत्यमकामयत । निगा-
र्हपत्य आहवनीयम् । तौ विभाजं नाशक्नोत् । सोऽश्वः पूर्ववाड्
भूत्वा । प्राञ्चं पूर्वमुदवहत् । तत्पूर्ववाहः पूर्ववाट्त्वम् । यदश्वं
पुरस्तान्नयति । विभक्तिरेवैनयोः सा । अथो नानावीर्यावेवैनौ
कुरुत” इति [६] पुरा कदाचिदाहवनीयो “गार्हपत्यं नितरा-
मकामयत” गार्हपत्यधर्मं धृतवानित्यर्थः । गार्हपत्यश्च नितरा-
माहवनीयधर्मं धृतवान् । ततः तौ उभावग्री सङ्कीर्णधर्मतया
प्रजापतिर्विभाजं विभक्तुं नाशक्नोत् । ततस्तद्विभागाय स्वयं पूर्व-
वाडश्चो भूत्वा धर्मसाङ्कर्यं परिहृत्य “प्राञ्चं” प्राग्देशनिवासयोग्यं
आहवनीयं पूर्वमुदवहत् । पूर्वदेशं प्रत्युद्धृत्य नीतवान् । पूर्व-
वाडित्यश्वविशेषः । सेनामध्ये दूतरेभ्योऽश्वेभ्यः पूर्वं वहतीति वा
पूर्वस्मिन् वयस्यत्यन्तबाल एव वहतीति वा पूर्ववाट् । अतस्ता-
दृशमश्वमत्र पुरस्तान्नयेत् । तस्य च विभागक्षमत्वात् “एनयो”
अग्न्योः सैव “विभक्ति” विभागः । पूर्वदेशेऽवस्थितः* आहवनीयः
पश्चिमदेशेऽवस्थितो गार्हपत्य इति विभागः । अपि च धर्मसा-
ङ्कर्यपरिहारादेनावुभावग्री भिन्नवीर्यावेव करोति । पत्नीसंया-
जहोमाधारत्वलक्षणं वीर्यं गार्हपत्यस्यैव । आग्नेयादिहविरा-
धारत्वलक्षणमाहवनीयस्यैव । यदुक्तं सूत्रकारेण “न कर्णदघ्न-
मित्युद्धृणाति” ॥

* अत्र पूर्वदेशेऽस्मिन्निति वा पाठः ।